

Seat No. _____

HK-1901250101041002

B. A. (Sem. IV) (W.E.F. 2019) Examination

April - 2023

Economics : Paper-10 (optional)

(Demography-2)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં લખો.
(2) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1	ભારતની વસ્તીનીતિની ઉત્ક્રાંતિ સમજાવો.	14
	અથવા	
1	ભારતની તાજેતરની વસ્તીનીતિની ચર્ચા કરો.	
2	2011ની વસ્તી ગણતરીમાં જન્મદર અને મૃત્યુદરના વલણો ચર્ચો.	14
	અથવા	
2	ભારતમાં વસ્તીવૃદ્ધિના વલણો સમજાવો.	
3	ભારતમાં કુટુંબનિયોજનનું મહત્ત્વ સમજાવો.	14
	અથવા	
3	ભારતમાં કુટુંબનિયોજનની ઉત્ક્રાંતિ સમજાવો.	
4	ભારતમાં ગરીબી અને પર્યાવરણના વસ્તી સાથેના સંબંધો સમજાવો.	14
	અથવા	
4	ભારતમાં માનવવિકાસ આંકની પ્રગતિ ચર્ચો.	

- 5 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) 14
- (1) વસ્તીનીતિના ધ્યેયો
- (2) બાળ મૃત્યુદર
- (3) કુટુંબનિયોજનમાં સુધારાની ભલામણો
- (4) માનવવિકાસ આંકનું માપન.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Write answer of every question in main answer-book.
(2) Figures of right side indicate marks of questions.

- 1 Explain the evolution of population policy in India. 14
- OR**
- 1 Discuss the recent population policy of India.
- 2 Discuss the trends of birth rate and death rate trends in 2011 census. 14
- OR**
- 2 Explain the trends of population growth in India.
- 3 Explain the importance of family planning in India. 14
- OR**
- 3 Explain the evolution of family planning in India.
- 4 Explain the relationship of population with poverty and environment. 14
- OR**
- 4 Discuss the progress of human development index in India.
- 5 Write short notes : (Any **Two**) 14
- (1) Aims of population policy.
- (2) Infant mortality.
- (3) Recommendations for the reforms in family planning.
- (4) Measurement of H.D.I.